

Výroční zpráva

2003

Masarykův onkologický ústav byl slavnostně otevřen v lednu roku 1935. Od té doby, i když několikrát změnil svůj název, se stále zabývá diagnostikou a léčbou jediného typu onemocnění – zhoubných nádorů. Za téměř 70 let své činnosti se stal jedinečným zdravotnickým zařízením v rámci celé České republiky. Na jednom místě tady najdete potřebné zázemí pro prevenci, epidemiologii, diagnostiku, jednotlivé léčebné modalit, rehabilitaci, dispenzarizaci s účelným propojením s klinickým i bazálním výzkumem. V ústavu nechybí ani činnost edukační a osvětová. Patří ke špičkovým nemocnicím s potřebným zázemím, které nabízí svým pacientům optimální léčbu zaměřenou na individuální potřebu každého z nich. Masarykův onkologický ústav se navíc stal také významným školícím střediskem pro pre- i postgraduální výuku lékařů i středního zdravotnického personálu. Masarykův onkologický ústav naplňuje kritéria spojovaná ve vyspělých zemích s označením *Comprehensive Cancer Center (CCC)*, která budou ve společném evropském prostoru v blízké době vytvářet *European Cancer Center Network (ECCN)*

Těžištěm činnosti MOÚ v oblasti diagnosticko-léčebné, preventivní i výzkumné jsou nádorová onemocnění prsu, nádory zažívacího traktu, gynekologické nádory, urologické nádory, maligní melanom, sarkomy měkkých tkání a komplikované onkologické případy. MOÚ provádí radioterapii nádorů a úzce spolupracuje s ostatními pracovišti onkologické péče při racionální distribuci specializovaných onkologických služeb.

MOÚ je jako jediný zástupce České republiky členem *OECI (Organisation of European Cancer Institute)*, která úzce kooperuje s *EORTC (European Organisation for Research and Treatment of Cancer)*. Zástupce ústavu je národním reprezentantem *ESMO (European Society for Medical Oncology)*, má zastoupení ve *WFSOS (World Federation of Surgical Oncology Societies)*, pracovníci ústavu jsou členy řady mezinárodních organizací (*EACR, ASCO*), spolupracují s *IARC (International Association for Research of Cancer)*, členy výborů České onkologické společnosti a České společnosti radiační onkologie, biologie a fyziky a tuzemských odborných společností, má navázanou spolupráci s nejrůznějšími institucemi ve Velké Británii, Francii, Belgii, Rakousku, Polsku, Švédsku, Itálii, Belgii, Japonsku a USA. To vše svědčí o tom, že si ústav za dobu své existence získal renomé nejen v naší republice, ale také ve vyspělých zemích.

Ústav podporuje činnost Ligy proti rakovině, je sídlem redakce celostátního odborného časopisu *Klinická onkologie* a každoročně v květnu pořádá třídenní celostátní konferenci *Brněnské onkologické dny*, která je největší svého druhu v republice. Veřejnosti je v ústavu pro dotazy, rady a pomoc k dispozici také Onkologické informační centrum, které lze kontaktovat ze všech míst republiky na bezplatném telefonním čísle 800 222 322, na www.mou.cz nebo přímo osobní návštěvou a které bezplatně poskytuje množství informačních a edukačních materiálů o problematice zhoubných nádorových onemocnění.

Slovo ředitele

Vážený spolupracovníci,

situace v Masarykově onkologickém ústavu v roce 2003 byla velmi náročná po všech stránkách. Vedení ústavu si velmi cení toho, jak byla všemi zaměstnanci zvládnuta. Pokračovala rekonstrukce původní budovy započatá v listopadu 2002, pokračovala ekonomická i složitá medicínská přestavba. Z roku 2002 jsme těžce nesli břemeno nevyrovnaného hospodářského výsledku, což bylo nutno rychle změnit, a to hlavně v myšlení většiny pracovníků ústavu. Cílevědomé nastavení hlavních sledovaných ekonomických parametrů a jejich pečlivé dodržování nakonec vedlo k výsledku, který nás všechny může jen těšit. Musím přiznat, že se to podařilo jen díky pochopení celého kolektivu a ne jenom jednotlivců ve vedení. Každodoměsíční boj o dodržení těchto parametrů přinesl své ovoce. Není jednoduché - právě ve zdravotnictví - sledovat výkonnost podle parametrů, které lze těžko ovlivnit, jako je např. počet přicházejících nemocných. Ale díky určitému marketinkovému přístupu se i toto podařilo.

Podstatnou složkou budoucnosti onkologie jsou mladí lidé, kteří se teprve seznamují se složitostí jednotlivých medicínských oblastí. Postupným vyjednáváním s Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity se podařilo získat rozšíření onkologického studia na blokové stáže z onkologie v našem ústavu. Ty započaly zimním semestrem v roce 2003 a obohatily již zaběhlé přednášky. Studenti lékařské fakulty tak dostávají poprvé možnost se seznámit s rozsáhlou onkologickou problematikou v našem ústavu, a to z komplexního hlediska od diagnostiky, přes možnosti léčby až po léčbu následnou. Zároveň se prohloubily nastolené edukační vztahy jak se středními zdravotnickými školami, tak s výukou bakalářů LF MU. Rovněž se v tomto roce prohloubil význam postgraduálního studia s přijetím nových adeptů jak interního, tak externího postgraduálního studia.

Naše zdravotnická společnost se vyvíjí stejným směrem jako pokroková evropská. Ta spěje k hodnocení zdravotnictví a jednotlivých ústavů nejen na základě spokojenosti pacientů, ale snaží se objektivizovat kritéria hodnocení. Sem bezesporu patří akreditace pracovišť, což v podstatě znamená jednotnou týmovou práci celého kolektivu na základě vytvořených společných postupů. Každý v dané organizaci přesně ví nebo je aspoň informován, jak který úsek pracuje, kdo za něj zodpovídá. Jsou přesně stanovena práva a povinnosti, což ve svém důsledku spěje ke zvýšení kvality práce, zvýšení spokojenosti pacientů, ale i samotných zaměstnanců a nakonec i k dobrému jménu ústavu. Akreditační proces vytváří i užší vztah k organizaci - nejen pracovní, ale i společenský - a vytváří pocit sounáležitosti a možná i hrdosti, že v takové organizaci mohou pracovat. Z hlediska pracovního uplatnění nepůjde v budoucnosti jen o to, že jsem někde zaměstnán a dostávám pravidelný plat, za který se budu snažit naplnit své osobní cíle, ale půjde i o to, že se spoluúčastním na chodu organizace a těší mne, že mohu i v pracovním procesu uplatňovat své životní cíle. Na druhé straně i samotný zaměstnavatel bude realizovat personální politiku podle těchto pravidel a vybírat si ty pracovníky, kteří opravdu chtějí pracovat. Akreditační proces prošel předkolem plným kontrol a bude dovršen v roce 2004. Řada pracovišť ústavu je již plně připravena složit akreditační zkoušky, ale na některých nedostacích je ještě třeba usilovně pracovat.

V polovině září došlo ke slavnostnímu otevření pracoviště "Pozitronové emisní tomografie" (PET), na které nedočkavě čekali jak naši pacienti, tak zdravotníci, protože se nesporně jedná o špičkovou technologii, kterou můžeme nabídnout v diagnostice náročných a zákeřných rakovinných onemocnění. Slavnostního otevření se zúčastnila nejen ministryně zdravotnictví a další pracovníci ministerstva, ale i místní politici a hlavně řada zdravotníků,

lékařů, zdravotních sester. Technologie, která se nám dostává do rukou, je silnou zbraní v boji s rakovinou a věříme, že bude sloužit k plné spokojenosti. Dodavatelem technologie je firma Siemens a stavbu provedla stavební firma provádějící celou rekonstrukci, ŽS Brno, a.s.

Ve spojitosti s PET kamerou je nutno se zmínit i o rozvoji telemedicíny v MOÚ. V tomto roce zaznamenala telemedicína jistého dalšího rozšíření – další prohlížečící stanice na operačním sále, na několika dalších oddělení a napojení PET kamery. Spojení CT nebo MR snímků se snímky z PET kamery lze dosáhnout dokonalého prostorového znázornění postižených oblastí. Metodika je nesporně významnou složkou v diagnostice, zvláště pokud se bude plánovat operační výkon.

V druhé polovině roku došlo k realizaci výběrového řízení na obnovu lineárního urychlovače II. Technika, která takto byla zajištěna, patří mezi přední přístrojovou techniku v republice i ve světě. Demontáž starého lineárního urychlovače započala ještě před Vánocemi a počítá se s obnovením provozu nového přístroje v první polovině března 2004.

V průběhu celého roku probíhaly práce na rekonstrukci původní budovy a propojení s novou budovou. Práce se uskutečnily za plného provozu ústavu. Nebylo možné, vzhledem k ekonomickým záměrům ústavu, aby došlo k poklesu výkonnosti. Období to bylo velmi náročné z několika aspektů – zvýšená hlučnost, prašnost, přítomnost stavebních pracovníků. Trvale probíhala komunikace s vedením stavby, aby se aktuálně přizpůsobovaly provozy jak stavby, tak ústavu. Při průběžném sledování pacientů bylo konstatováno, že právě oni snášejí náročné prostředí velmi dobře, ale stejně tak i všichni zaměstnanci. Díky pečlivému sledování stavby se podařilo práce oficiálně ukončit v plánovaném termínu 20.11.2003. Ještě před Vánocemi byla přestěhována jednotlivá oddělení do nových prostor, za což je třeba poděkovat všem zaměstnancům, kteří se na mimořádné akci podíleli.

V průběhu roku se uskutečnily rovněž jisté strategické změny výzkumného záměru MOÚ. Větší důraz na rychlý přechod výzkumných výsledků na klinickou praxi si vyžádal rozvinutí nového programu - tzv. aplikovaný výzkum. Podařilo se zformovat několik základních skupin - jak pracovníky Základny experimentální onkologie, tak klinické pracovníky a začaly se rozvíjet společné programy. Tento úkol je dlouhodobý, náročný a potýká se s ním řada předních onkologických pracovišť ve světě.

Veškeré aktivity ústavu směřují k tomu, aby se ústav, jako jediné komplexní samostatné onkologické pracoviště v naší republice, stal centrem excelence. Je to nejen významný cíl pro samotný ústav, ale odrazí se především na spokojenosti našich pacientů, stejně jako zaměstnanců.

doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.
ředitel

1. Vedení Masarykova onkologického ústavu

ředitel	- doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc. vyzula@mou.cz
náměstek pro rozvoj, vědu a výuku	- prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc. zaloudik@mou.cz
náměstek pro léčebně-preventivní péči	- MUDr. Pavel Andres andres@mou.cz
náměstkyně pro ošetrovatelskou péči	- Hilda Vorlíčková vorlickova@mou.cz
ekonomický náměstek	- Ing. Zdeněk Kvasnička kvasnicka@mou.cz
náměstkyně pro HTS	- Ing. Jana Nováčková novackova@mou.cz
vedoucí Úseku kontroly a vnitřního auditu	- Ing. Alojz Hrubiško hrubisko@mou.cz
vedoucí Základny onkologické informatiky	- Ing. Jana Strašková straskova@mou.cz
tisková mluvčí, vedoucí Edukačního centra	- PhDr. Zuzana Joukalová joukalova@mou.cz
advokát	- JUDr. Pavel Žák zak@mou.cz

Dozorčí rada

předseda

doc. MUDr. Lubomír Hakl, CSc.

členové

Ing. Stanislav Bělehrádek

Ing. Josef Demel

Ing. František Galé

MUDr. Tomáš Julínek

prof. RNDr. et PhMr. Jan Kovařík, DrSc.

MUDr. Zora Prosková

Ing. František Reitoral

prof. MUDr. Věra Semrádová, CSc.

Ing. Rostislav Slavotínek

Petr Zbytek

sekretář

JUDr. Antonín Mimochoдек

Vědecká rada

prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc.
PharmDr. Martin Beneš
MUDr. Regina Demlová
MUDr. Alfréd Dörr, CSc.
doc. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.
MUDr. Lenka Foretová
MUDr. Igor Kiss
prof. RNDr. et PhMr. Jan Kovařík, DrSc.
MUDr. Rudolf Nenutil, CSc.
MUDr. Renata Soumarová
RNDr. Miroslav Svoboda
MUDr. Roman Šefr, Ph.D.
doc. MUDr. Jaroslav Štěrba, Ph.D.
RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.
prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.
doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.

věd. tajemník

MUDr. Dalibor Valík

Vedení kliniky a jednotlivých zdravotnických oddělení

Klinika komplexní onkologické péče

přednosta - doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc., vyzula@mou.cz
primářka kliniky - MUDr. Katarína Petraková, petrak@mou.cz
zástupce pro školství - MUDr. Ivo Kocák, kocak@mou.cz
vrchní sestra - Bc. Darja Navrátilová, navratilova@mou.cz

Oddělení gynekologické onkologie

vedoucí lékař - MUDr. Alfréd Dörr, CSc., dorr@mou.cz
vrchní sestra - Zdeňka Pešová, pesova@mou.cz

Oddělení chirurgické onkologie

vedoucí lékař - MUDr. Vojtech Chrenko, CSc., chrenko@mou.cz
vrchní sestra - Jana Vozdecká, vozdecka@mou.cz

Centrální operační sály

vedoucí lékař - MUDr. Igor Penka, CSc., penka@mou.cz
vrchní sestra - Marie Palášková, palaskova@mou.cz

Oddělení anesteziologie a intenzivní onkologické péče

vedoucí lékařka - MUDr. Helena Buřilová, burilova@mou.cz
vrchní sestra - Hana Píšová, pisova@mou.cz

Oddělení radiační onkologie

vedoucí lékař - doc. MUDr. Pavel Šlampa, CSc., slampa@mou.cz

vrchní sestra - Zdeňka Bednářová, bednarova@mou.cz

vedoucí laborantka - Jarmila Fuchsová, fuchsova@mou.cz

Oddělení radiologické fyziky

vedoucí - Ing. Vladimír Kovář, kovar@mou.cz

Oddělení radiologie

vedoucí lékařka - MUDr. Helena Bartoňková, bartonkova@mou.cz

vedoucí laborant - Pavel Jaroš, jaros@mou.cz

Oddělení nukleární medicíny

vedoucí lékař - MUDr. Karol Bolčák, bolcak@mou.cz

vrchní sestra - Jaromíra Mojžíšová, mojzisoza@mou.cz

Oddělení laboratorní medicíny

vedoucí lékař - MUDr. Dalibor Valík, valik@mou.cz

vedoucí laborantka - Iva Votavová, votavova@mou.cz

Oddělení patologie

vedoucí lékařka - MUDr. Eva Krejčí, ekrejci@mou.cz

vedoucí laborantka - Jana Hanyková, hanykova@mou.cz

Oddělení genetiky a epidemiologie nádorů

vedoucí lékařka - MUDr. Lenka Foretová, foretova@mou.cz

Oddělení klinických hodnocení

vedoucí lékařka - MUDr. Regina Demlová, demlova@mou.cz

Ústavní lékárna

vedoucí lékárník - PharmDr. Martin Beneš, benes@mou.cz

vedoucí laborantka - Veronika Petláková, petlakova@mou.cz

Základna experimentální onkologie

vedoucí - prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc., zaloudik@mou.cz

vedoucí laborantka - Miluše Svitáková, svitakova@mou.cz

2. Hospodaření MOÚ v roce 2001

V roce 2002 uzavřel MOÚ smlouvy o úhradě zdravotní péče se všemi zdravotními pojišťovnami:

- 111 Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR,
- 201 Vojenská zdravotní pojišťovna ČR,
- 205 Hutnická zaměstnanecká pojišťovna,
- 207 Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank a pojišťoven,
- 209 Zaměstnanecká pojišťovna Škoda,
- 211 Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra,
- 213 Revírní bratrská pokladna v Ostravě,
- 217 Zdravotní pojišťovna Metal – Aliance,
- 222 Česká národní zdravotní pojišťovna.

Plnění rozpočtu nákladů a výnosů

Rozpočet nákladů byl naplněn na 102,3%, plnění rozpočtu výnosů dosáhlo 104,6%.
Hospodářský výsledek z hlavní činnosti byl **zisk ve výši 12 402 382 Kč**.

Náklady (Kč)

Podstatné položky, které ovlivnily výsledek hospodaření

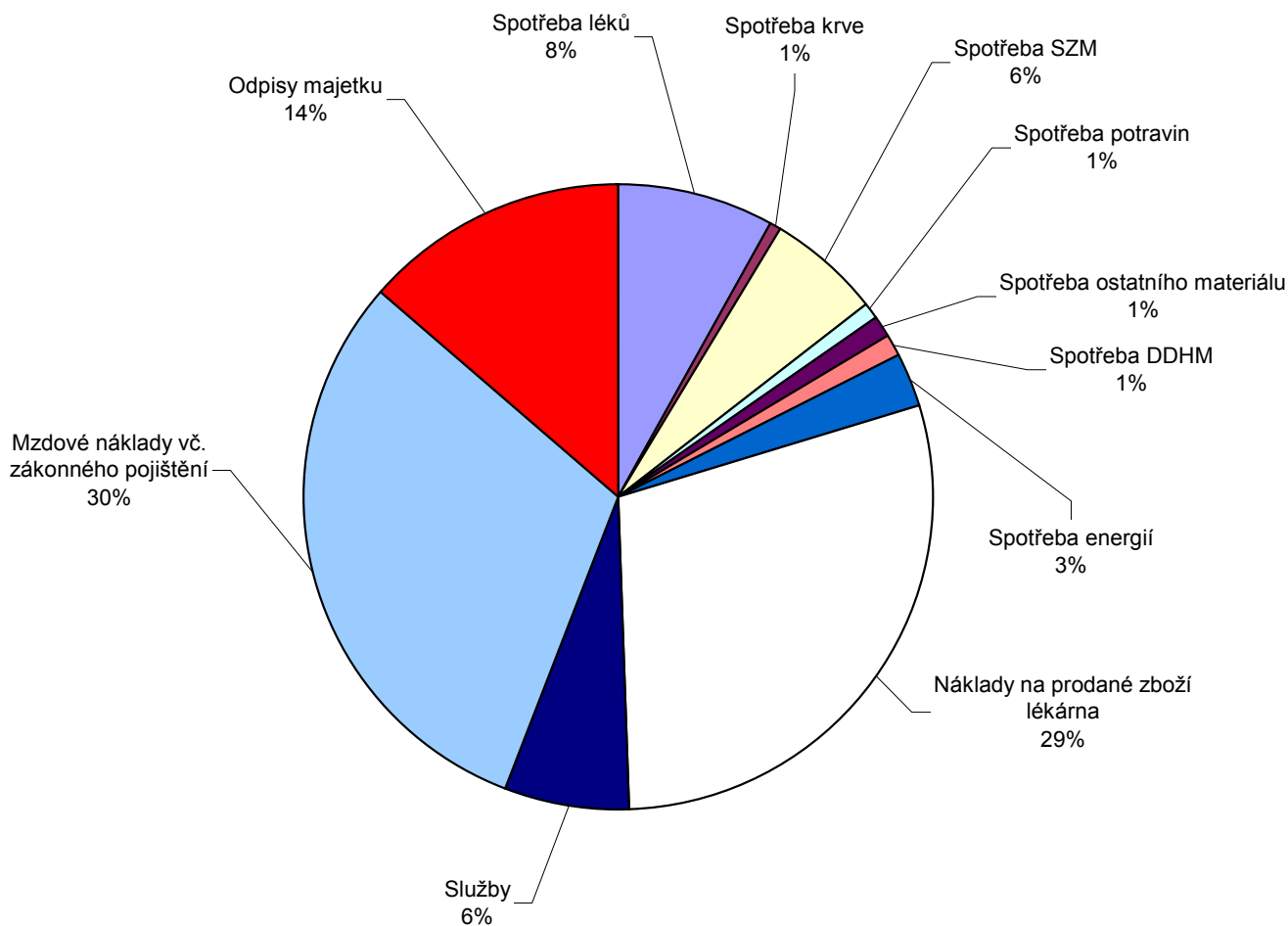
	Rok 2002	Rok 2003	Rozdíl	%
Mzdové náklady	107 973 799	120 744 498	12 770 699	112
Sociální náklady	37 944 227	42 465 436	4 521 209	112
Odpisy majetku	69 954 250	75 805 106	5 850 856	108
Prodané zboží	160 125 551	160 144 737	19 186	100

Nárůst mzdových nákladů a tomu odpovídajících odvodů z mezd vyplynul z nárůstu tarifních platů v roce 2003 oproti roku 2002.

V odpisech majetku se projevila dokončená investice Pozitronové emisní tomografie (dále jen PET), kolaudována a zařazena do evidence majetku v roce 2003.

Náklady na pořízení zboží nezaznamenaly významnou změnu.

STRUKTURA NÁKLADŮ 2003

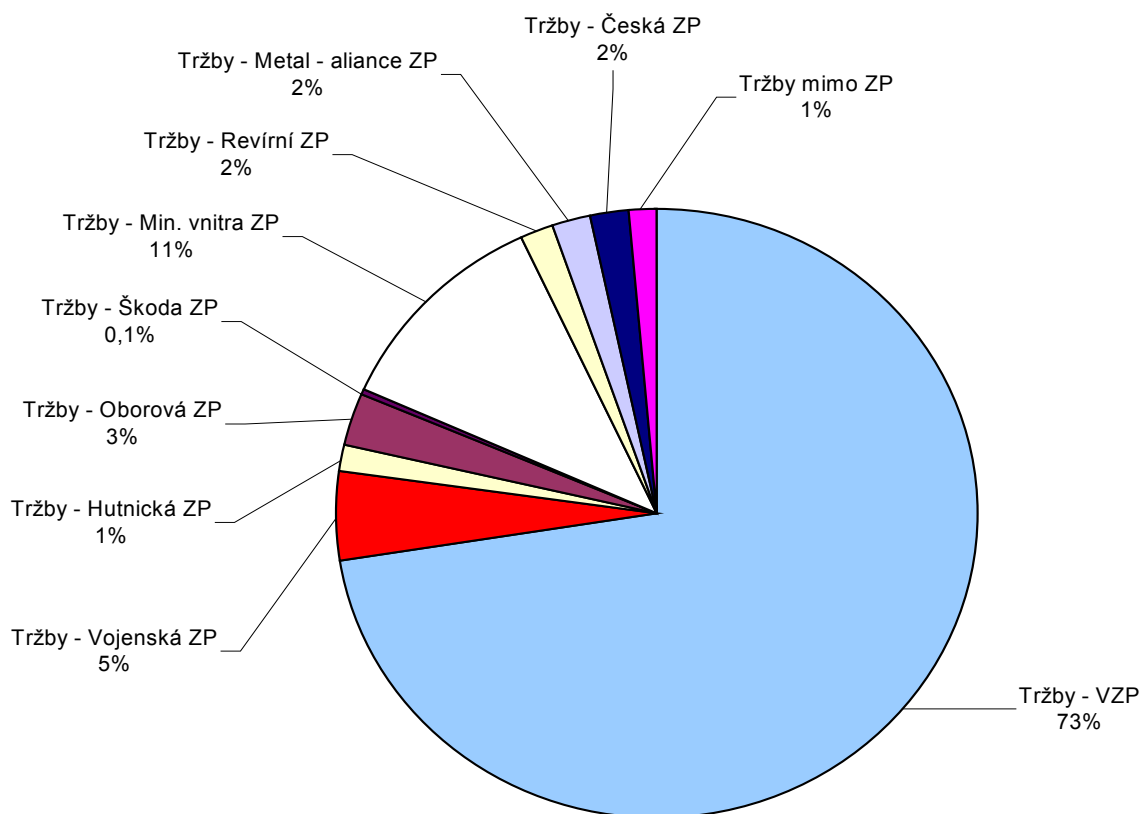
Výnosy (Kč)

Podstatné položky, které ovlivnily výsledek hospodaření

	Rok 2002	Rok 2003	Rozdíl	%
Tržby od VZP	182 983 301	228 485 808	45 502 507	125
Tržby od ost.ZP	67 170 786	75 435 643	8 264 857	112
Tržby za zboží	187 980 849	191 357 969	3 377 120	102
Dotace na provoz	30 594 000	35 357 250	4 763 250	116

Provoz nového střediska PET měl největší vliv na nárůst tržeb za zdravotnické výkony. Zvýšil se obrat prodaných léčiv a zdravotnického materiálu.

TRŽBY ZA ZDRAVOTNÍ PÉČI A LÉKY 2003

Výsledek hospodaření (Kč)

	2002	2003	Rozdíl
Výsledek hospodaření	- 12 306 166	12 440 798	24 746 964

Výsledek hospodaření k 31.12.2003 je zisk ve výši 12 402 382 Kč z hlavní činnosti a 38 416 Kč z hospodářské činnosti. Hospodářský výsledek za organizaci celkem je 12 440 798 Kč.

Ztráta z roku 2002 ve výši 12 306 166 Kč je jedinou ztrátou z minulých let. Tato ztráta bude pokryta z hospodářského výsledku roku 2003.

Celková výše pohledávek v Kč k 1. 1. 2003: 36 228 681 Kč
Celková výše pohledávek v Kč k 31. 12. 2003: 67 984 042 Kč

z toho: a) pohledávky vůči zdravot. Pojišťovnám k 1. 1. 2003: 33 086 796 Kč
k 31. 12. 2003: 64 905 859 Kč

b) nezaplacené pohledávky za léčení cizích státních příslušníků ze zemí, s nimiž ČR nemá dohodu o vzájemné úhradě zdrav. péče k 31. 12. 2003: 91 988 Kč

c) nezaplacené pohledávky za ostatní osoby 0 Kč

d) celková výše pohledávek odepsaných během roku 2003: 333 571 Kč
z toho zdravotní pojišťovny: 332 525 Kč
cizí státní příslušníci: 0 Kč
ostatní: 1 046 Kč

Je v řešení Právního oddělení MOÚ.

Celková výše závazků v Kč k 1. 1. 2003: 17 942 386,03 Kč
Celková výše závazků v Kč k 31. 12. 2003: 21 660 799,52 Kč

z toho: nezaplacené neinvestiční faktury dodavatelům k 1. 1. 2003: 7 109 464,83 Kč
k 31. 12. 2003: 5 597 888,26 Kč

nezaplacené investiční faktury dodavatelům k 1. 1. 2003: 10 549 040,10 Kč
k 31. 12. 2003: 5 786 196,56 Kč

příp. závazky vůči zdrav. pojišťovnám k 1. 1. 2003: 0,00 Kč
k 31. 12. 2003: 0,00 Kč

Investice v roce 2003

Nejvýznamnější investiční akcí roku 2003 byl projekt „Vybudování PET centra“, v rámci kterého proběhla adaptace prostor pro umístění technologie PET; celková rekonstrukce lůžkového pavilonu, rekonstrukce výměňkových stanic a vybudování technologické chodby mezi lůžkovým pavilonem a diagnostickým pavilonem. V roce 2003 byla ze státního rozpočtu poskytnuta dotace ve výši 173 427 000 Kč. Dále MOÚ investoval do této akce z vlastních zdrojů 10 523 000 Kč na investice a 3 749 000 Kč na neinvestiční položky. Rekonstruované části byly postupně kolaudovány tak, jak byly dokončovány. Poslední kolaudace se uskutečnily v polovině prosince 2003.

V roce 2003 investoval MOÚ ve výši celkem 37 620 000 Kč z vlastních zdrojů.

V roce 2003 byly zahájeny projekční práce na stavbě prostor pro umístění lineárního urychlovače LU3. Vlastní stavba bude zahájena a pravděpodobně i ukončena v roce 2004.

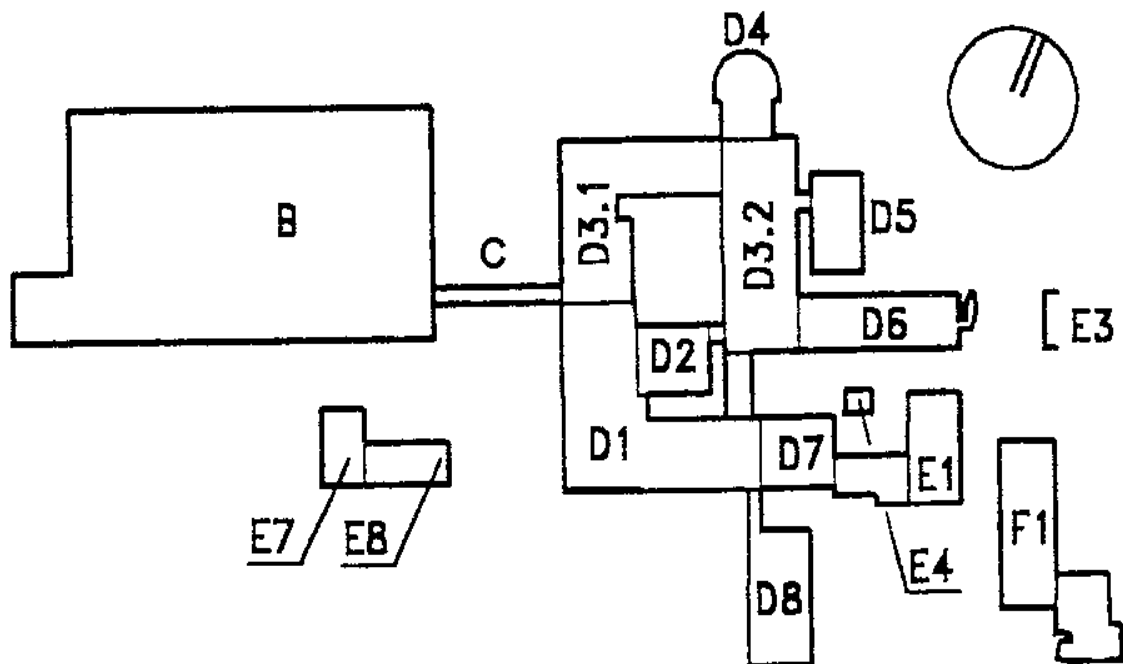
Ze stavebních prací bylo mimo již zmíněné „Vybudování PET centra“ nejdůležitější vybudování nouzového osvětlení v diagnostickém pavilonu za cca 2 153 000 Kč, přepětové ochrany téhož pavilonu za cca 314 000 Kč.

Mezi nejvýznamnější nákupy lékařské přístrojové techniky patří: obměna lineárního urychlovače (platba v roce 2003 cca 12 400 000 Kč), nákup mikroskopu pro patologii (cca 1 400 000 Kč), nákup hysteroskopu (cca 588 000 Kč). V uplynulém roce byla na oddělení radiologie provedena digitalizace skiagrafií/skopií v ceně 889 000 Kč a nakoupeny monitory pro vyhodnocování RTG snímků v hodnotě 1 200 000 Kč.

V uplynulém roce jsme zvýšili počet licencí nemocničního informačního systému a provedli jeho další úpravy v celkové ceně cca 1 400 000 Kč. Byly nakoupeny licence LotusNotes a další podpůrné SW v celkové hodnotě 596 000 Kč.

V roce 2003 MOÚ získal dotace na několik projektů. Kromě projektu „Vybudování PET centra“, který jsme už připomněli, získal MOÚ v roce 2003 dotaci na obměnu lineárního urychlovače LU2 – 23 500 000 Kč; obměnu kopírky v odborné knihovně – 95 000 Kč; obnovu počítačů NOR – 180 000 Kč; antidekubitní matraci 115 000 Kč; 4 polohovací lůžka.

3. Plán areálu MOÚ

Seznam budov

- B** Diagnostické centrum – nová budova z roku 1995
- C** Spojovací most
- D** Léčebná a lůžková část – původní budova z roku 1935, rekonstruovaná v roce 2003
 - D1 lůžkový trakt

	D2	spojovací chodba, jídelna zaměstnanců
	D3.1	nukleární medicína, relaxační centrum, příprava radiofarmak
	D3.2	Oddělení radiační onkologie
	D4	lineární urychlovač I
	D5	lineární urychlovač II
	D6	technické zázemí, strojovna VZT, sklady
	D7	výměníková stanice - hlavní
	D8	ředitelství
E	Hospodářská část	
	E1	stravovací provoz – vývařovna
	E3	odpařovací stanice
	E4	sklad medicíálních plynů
	E7	náhradní zdroj
	E8	trafostanice
F	F1	Oddělení patologie, Oddělení radiační onkologie II

4. Zhodnocení zdravotní péče za rok 2003

Po konkurzním řízení je od května 2003 ve funkci náměstka LPP MUDr. Pavel Andres.

	2001	2002	2003
Počet lůžek	205	205	205
Využití lůžkové kapacity	85%	82%	93%
Průměrná ošetrovací doba	8,54 dne	8,88 dne	8,42 dne
Ambulantní ošetření celkem	138 622	144 795	158 153
Počet hospitalizovaných celkem	5 846	5 492	6 410

Počet vybraných výkonů

	2001	2002	2003
Chirurgická onkologie – počet operací			
	1 793	1 809	2 403
z toho operace prsu	696	787	870
operace tlustého střeva	230	208	215
operace jater + RFA	15	50	80
Gynekologická onkologie – počet operací			
	145	282	404
z toho operace dělohy	49	182	244
operace adnex	37	46	124
Urologická endoskopie	520	927	1 146
Gastroenterologická endoskopie	2 609	2 333	2 111
Radioterapeutické výkony	95 609	99 143	112 272
Chemoterapie	11 673	11 900	10 800
Melanomová komise	888	774	844
Mamární komise	1 062	1 090	1 135
Digestivní komise	184	247	227
Komise pro nádory CNS	-	-	53
Pozitronová emisní tomografie (od září 2003)			
celotělová	-	-	450
limitovaná	-	-	53

Organizační změny, nové kapacity, metody a technologie

Na **Oddělení gynekologické onkologie** byla zprovozněna nová hysteroskopie, rozšířeny výkony radikálních laparoskopických operací nádorů malé pánve, colororadionavigace sentinelových uzlin nádorů děložního čípku, těla a zevních rodidel, došlo ke vzniku nových ambulancí s preventivním zaměřením: prekancerozy vulvy a děložního čípku, diagnostika nepravidelností endometria – sono 3D vyšetření a hysteroskopie a urodynamické vyšetření, dále byla zavedena „sandwich“ chemoradioterapie pokročilých nádorů děložního čípku.

Na **Klinice komplexní onkologické péče** došlo ke kompletní stavební rekonstrukci třetiny lůžkového fondu, byla otevřena nová ambulance pro léčení lymfedému a fyzioterapii. Novým zástupcem přednosta pro školství byl jmenován MUDr. Ivo Kocák. Počet chemoterapií aplikovaných za hospitalizace měl opět vzestupný trend.

Na **Oddělení radiační onkologie** byly dále zdokonaleny techniky konformní radioterapie pro dětskou klientelu, byla ustavena nová interdisciplinární konziliární ambulance pro nádory CNS. Od dubna 2003 je na oddělení k dispozici nový RTG ozařovací přístroj se stropním závěsem, který umožňuje maximální flexibilitu ozařovaného ramene a komfortnější způsob léčby pro ozařovaného pacienta, a byly zde položeny základy pro spolupráci v oblasti stereotaktické radiochirurgie. Spuštění provozu se předpokládá ve 2.Q.2004. Počet radioterapeutických výkonů měl vzestupný trend.

Na **Oddělení intenzivní onkologické péče** v rámci ambulance léčby bolesti byla zavedena metoda analgetické blokády ggl. stellata a monitorace chronické bolesti u hospitalizovaných nemocných.

Na **Oddělení nukleární medicíny** nastoupil k 1.8.2003 po konkurzním řízení do funkce primáře MUDr. Karol Bolčák. Do provozu byla od září spuštěna nová technologie – pozitronová emisní tomografie – PET (MOÚ se stal druhým pracovištěm v ČR s touto technologií) – technologie, která po i.v. aplikaci metabolitů s navázanou radioaktivní látkou zobrazí struktury se zvýšeným metabolismem. Výtěžnost metody byla maximalizována softwarovou technologií na fúzi obrazu z PET s CT a NMR. Vyšetření na nové technologii bylo provedeno přes 500.

Na **Oddělení radiologie** byla zprovozněna nová technologie CR (computer radiography) pro bezfilmový provoz. Kromě klasické mamografie se RDG oddělení MOÚ stalo prvním pracovištěm v ČR, které má kompletní digitální rentgenový provoz. Na oddělení byla zprovozněna mamotomie, v rámci screeningového preventivního mamografického programu bylo vyšetřeno více než 10.000 žen.

Oddělení radiologické fyziky pořádalo v roce 2003 dvoudenní kurzy „Zkoušek provozní stálosti screeningových a ostatních mamografických pracovišť“. Celkem se těchto školení zúčastnilo více než 150 lékařů, laborantů a techniků ze 70ti mamografických pracovišť ČR. Oddělení tak přispělo ke zvýšení kvality mamárního screeningu v republice na úroveň zcela srovnatelnou s nejnepříjemnějším zahraničím.

Na **Oddělení klinických studií** se řešilo celkem 29 studií, 6 bylo úspěšně dle plánu ukončeno, nově zahájených studií bylo celkem 11.

V oblasti **telemedicíny** udělal ústav významný krok vpřed, došlo k dalšímu plošnému rozšíření a zkvalitnění uživatelských možností. Bylo pořízeno celkem 18 licencí prohlížečícího software, 15 hardwarových klinických stanic včetně diagnostických monitorů s vysokým rozlišením pro diagnostiku na radiologickém oddělení. Na sále byl zprovozněn první panel nad operačním polem. Rozvoj telemedicínského projektu byl koordinován za účasti dodavatelů prohlížečícího sw a Ústavu výpočetní techniky MU na pravidelných 14ti denních schůzkách přímo náměstkem ředitele pro LPP.

5. Ošetrovatelská péče a kontinuální zvyšování kvality

Úsek ošetrovatelské péče zahrnuje širokou oblast, která má přímý vliv na pacienta. Cílem je zkvalitnit ošetrovatelskou péči tak, aby respektovala individuální potřeby nemocných a zvýšila jejich spokojenost. Na všech odděleních sestry pracují metodou ošetrovatelského procesu a je zaveden informační a dokumentační systém, ve kterém je chronologicky zachycen průběh poskytnuté péče. Tento systém je při specifické a organizačně náročné práci ošetrovatelského týmu, který pracuje ve směnách, základem pro všechny plánované, nepřetržité, cílené, proveditelné a přehledné ošetrovatelské činnosti. Daří se nám rozvíjet systém řízení kvality ošetrovatelské péče a tvorby standardů a standardních ošetrovatelských plánů a standardních ošetrovatelských postupů. Konkrétní témata a vlastní znění standardů jsou k dispozici na jednotlivých pracovištích a na Intranetu. Ke sledování a hodnocení specifických parametrů ve vybraných oblastech péče se užívají indikátory. Na úseku ošetrovatelské péče se uskutečnily 4 audity; žilní vstupy, prevalence dekubitů, vedení ošetrovatelské dokumentace, kardiopulmonální resuscitace a resuscitační vybavení. Vyplývala potřeba doplnění očekávaných výsledků s měřitelnými kritérii, stanovení konkrétních termínů a odpovědných osob za plnění.

Základními předpoklady pro zavedení systému kvality do procesů MOÚ byl především rozhodný přístup vrcholového managementu v čele s ředitelem doc. MUDr. R. Vyzulou, CSc. Od toho se odvozuje systematická práce v této oblasti a příprava na akreditaci. Byly realizovány projekty, které stanovují systém trvalého zlepšování kvality, vývoj standardů efektivní lékařské a ošetrovatelské péče a akreditační standardy. To jsou nástroje, které optimalizují péči a nastavují procesy systému řízení kvality. Systém řízení kvality péče o pacienta umožňuje volbu vhodných metod. Měření a monitorování procesů, sběr potřebných dat (včetně indikátorů, interních a externích auditů) a informací o procesech, jejich analýzu a zavádění preventivních, popř. nápravných opatření pro optimalizaci a zlepšení daných procesů. Kvalita se stala průvodním jevem a strategickým cílem našeho ústavu a vhodnost a rozsah zavádění systému vycházel z jasné představy vedení k získání akreditace.

Předakreditační konzultace proběhla ve dnech 4. a 5. prosince 2003, kdy pomocí nezávislých posuzovatelů – auditorů – jsme si ověřili, jak jsme na akreditaci připraveni. Velký dík patří všem zaměstnancům za spolupráci a pozitivní přístup k akreditaci. Věřím, že záměr vedení ústavu získat akreditaci v roce 2004 se podaří.

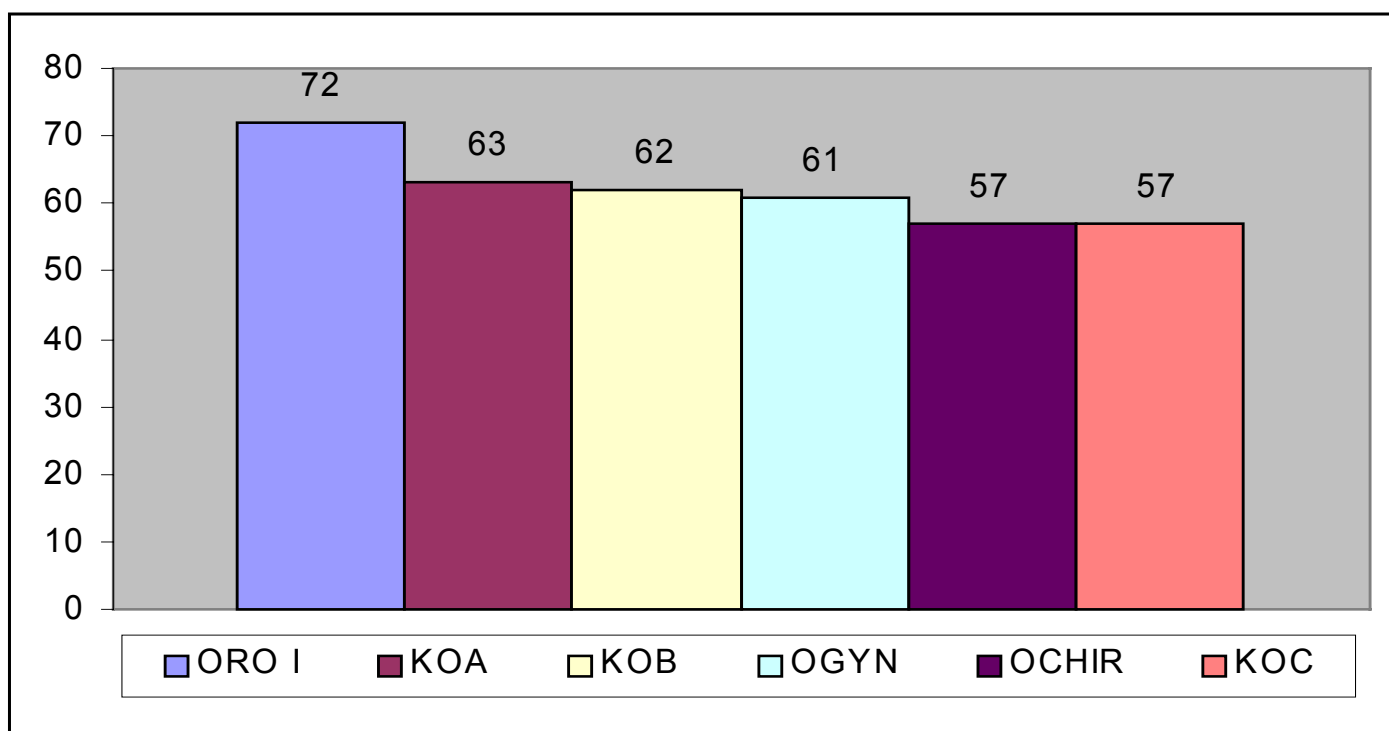
Úsek kontroly a vnitřního auditu

Těžištěm činnosti Úseku kontroly a vnitřního auditu v roce 2003 bylo dopracování vnitřní řízené dokumentace, a to na základě provedené analýzy z roku 2002 v oblasti správy a řízení organizace (Corporate governance).

V daném období byl v součinnosti s nám. LPP MUDr. Pavlem Andresem a nám. OŠP – Hildou Vorlíčkovou a Komisí KZK položen důraz na pomoc v přípravě na akreditační řízení a na interní audit zdravotní péče jako základ k úspěšné přípravě na akreditaci MOÚ SAK MZ ČR v roce 2004. Výsledek provedených auditů je uveden v následující tabulce a grafu.

Rozbor výsledků interního auditu lůžkových oddělení

Oddělení	Řídící a organizační práce			Zdravotní dokumentace			Ošetrovatelská péče			Celkem bodů	Celkové hodnocení auditu
	Body		% bodů	Body		% bodů	Body		% bodů		
	Možné	Získané		Možné	Získané		Možné	Získané			
KOA	20	18	90	30	15	50	30	30	100	63	výtečně
KOB		15	75		17	56,6		30	100	62	výtečně
KOC		14	70		21	70		22	73,3	57	splnil
OGYN		16	80		19	63,3		26	86,6	61	výtečně
OCHIR		16	80		11	36,6		30	100	57	splnil
ORO I		18	90		24	80		30	100	72	výtečně

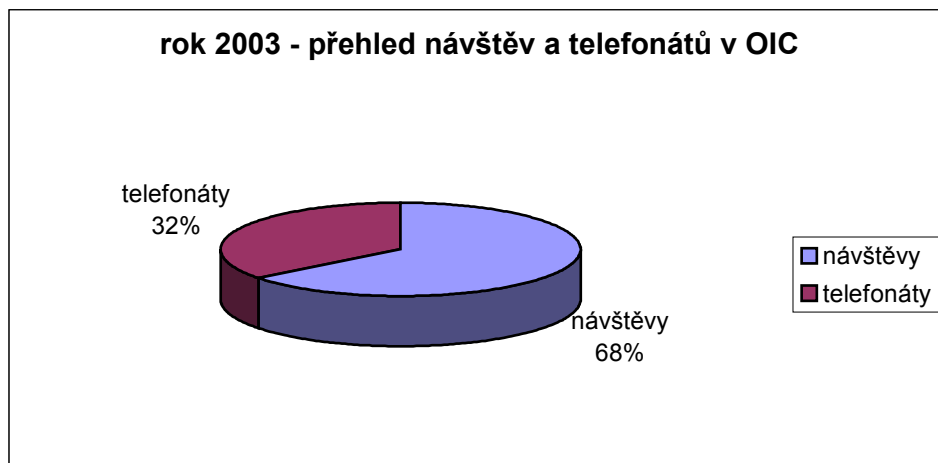
Úsek kontroly a vnitřního auditu zabezpečuje evidenci a vyřizování stížností došlých na MOÚ. V roce 2003 byly v MOÚ zaevidovány celkem 4 stížnosti, z toho 3 jsou hodnoceny jako neoprávněné a 1 jako částečně oprávněná. Za stejné období bylo zaevidováno celkem 34 děkovných dopisů, všechny byly koncipovány jako pochvala lékařům a sestřím za vzornou léčebnou péči. Rozborem výše uvedených čísel je možné konstatovat, že poměr mezi stížnostmi a pochvalami je 1:8,5 což svědčí o odpovědném přístupu všech zaměstnanců MOÚ k plnění svého poslání.

Základna onkologické informatiky

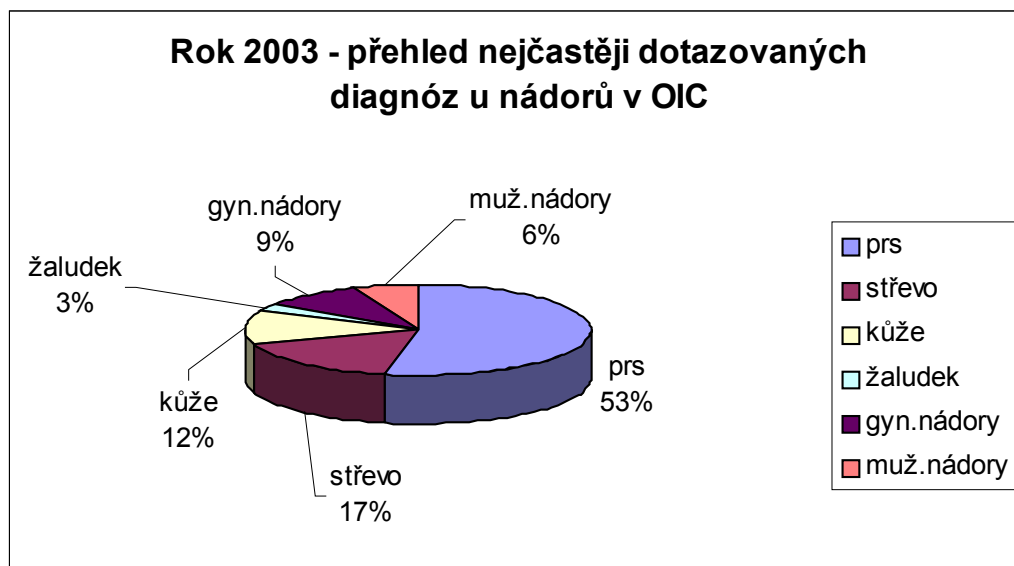
Po konkurzním řízení je od května 2003 ve funkci vedoucí Základny onkologické informatiky Ing. Jana Strašková.

Edukační centrum

Edukační centrum, jehož součástí je jak Onkologické informační centrum (OIC) s bezplatnou nádorovou telefonní linkou, tak relaxační centrum s výtvarnou dílnou a Galeríí Žlutý kopec, se v roce 2003 zaměřilo na práci nejen s onkologickými pacienty a jejich příbuznými, ale také s laickou i odbornou veřejností. OIC v roce 2003 navštívilo 1 577 lidí – je to o celou třetinu více než v roce 2002, bezplatnou telefonickou linku (800 222 322), která tady funguje, využilo 751 lidí (v roce 2002 to bylo 573).

Nejčastěji se návštěvníci OIC zajímali o nádorové onemocnění prsu, dále zažívacího traktu, rakoviny kůže a gynekologické nádory.

Pracovníci Edukačního centra pokračovali ve vydávání brožur se základními onkologickými diagnózami, letáků s léčebnými postupy i materiálů týkajících se osvěty a prevence. Byla rozšířena nabídka pro širokou veřejnost na našich webových stránkách, především se osvědčila on-line poradna, která se nachází na www.prevencenadoru.cz. Součástí jejich činnosti bylo také zajišťování exkurzí středních zdravotních škol - celkem se jich do ústavu za loňský rok přišlo podívat 15.

Edukační centrum také zavedlo zásilkovou službu. V roce 2003 jsme rozeslali po celé republice – nejen jednotlivcům, ale také zdravotnickým zařízením a školám **47 100** brožur a letáků.

Pro pacienty i veřejnost EC připravovalo každý měsíc vernisáž výtvarných prací v Galerii Žlutý kopec, která je součástí nové budovy MOÚ, i řadu koncertů. Mezi nejúspěšnější výstavy patřily obrazy brněnské výtvarnice Ivany Barazi, Jadrana Šetlíka, Vlasty Švejdové a Emmy Srnkové, z vystoupení se nejvíce líbil koncert Věry Martinové nebo Marty Kubišové.

Úsek informačních technologií

V roce 2003 proběhla rekonstrukce oddělení C na Klinice komplexní onkologické péče, Oddělení chirurgické onkologie a Oddělení gynekologické onkologie. Současně se stavebními úpravami byla nově instalována síť LAN. Datové rozvaděče jsou propojeny optickými kabely do místností, kde se nachází datový rozvaděč IDF3. Kabeláž v jednotlivých patrech je provedena kabely UTP Cat5e. Tato výměna znamenala nahrazení posledních datových rozvodů koaxiálních kabelů v MOÚ.

V druhé polovině roku 2003 byly obměněny počítače a monitory na většině ambulancí MOÚ. Nejen z důvodů prostorových, ale především z důvodu zlepšení pracovních podmínek lékařů a sester byly stávající CRT monitory nahrazeny LCD monitory.

Úsek správy nemocničního informačního systému

1. 3. 2003 vznikl samostatný Úsek správy nemocničního informačního systému se třemi zaměstnanci, který se vyčlenil z Úseku informačních technologií. Tento úsek má na starost správu nemocničního informačního systému (dále NIS) GreyFox a výrazně se podílí na analýzách potřeb uživatelů a jejich zavedení do NISu.

Rozvoj nemocničního informačního systému GreyFox:

- zakoupili jsme 20 licencí produktů Progress V9 Enterprise Database, Client Networking a 20 licencí produktů NIS GreyFox, celkový počet licencí ke dni 31.12.2003 je 155. Databáze GREYFOX byla převedena do nové verze PROGRESS V9.1D,
- aktivně se dále zapracovaly nové funkce **Chemoterapeutického modulu**, byly nadefinovány pracoviště lékárna a stacionář. **Probíhá lékařská kontrola definic jednotlivých chemoterapeutických režimů včetně studiových a jejich standardizace,**
- bylo spuštěno elektronické objednávání metod **Laboratoře prediktivní onkologie** a **Laboratoře chemorezistence** a jejich zpracování výsledků se zobrazením nálezů v kompletní dokumentaci pacienta,
- na Oddělení laboratorní medicíny se začalo s převodem všech laboratorních metod do NIS GreyFox. Byl napojen nový analyzátor **Integra 400**, který pracuje se štítkem čárových kódů. Byl předveden prototyp **transfúzního modulu,**

- došlo k výrazným funkčním změnám v modulu **Patologie**, byly dopracovány další výstupní sestavy v modulu **Manažer**,
- vznikly nové moduly **Tkáňová banka**, **Registrace preskripce**, **Mimořádné jevy** – sledování dekubitů, nutričních problémů a pádů,
- v druhé polovině roku 2003 se začaly užívat elektronické formuláře **Nemocniční nákaza**, **Žádanka o schválení preskripce revizním lékařem** atd.

Úsek knihovnických služeb

Odborná knihovna Masarykova onkologického ústavu slouží především k dalšímu vzdělávání zaměstnanců ústavu, ale služby poskytuje i externím odborníkům a studentům. Knihovna má oprávnění na poskytování veřejných informačních služeb ve zdravotnictví a je aktivním členem sítě lékařských knihoven ČR.

V roce 2003 poskytly pracovnice 964 absenčních a 600 prezenčních výpůjček knih a časopisů 237 návštěvníkům, vypracovaly 298 rešerší z CD databází (Cancerlit, BMC) a z Internetu. Pro potřeby ústavu bylo zhotoveno 35.818 xerokopií. Knihovna cirkuluje 25 vlastních zahraničních periodik 9 odborným knihovnám a od 7 institucí získává 18 periodik pro náš ústav. Z našeho fondu bylo zasláno 572 kopií časopiseckých článků jiným knihovnám v rámci MVS (meziknihovní výpůjční služby), pro naše zaměstnance jsme získaly 253 článků formou MVS, 64 z fulltextových internetových databází, ke kterým máme přístup.

V roce 2003 pokračuje díky konsorciální licenci možnost volného vstupu do databází EIFLDirect (Electronic Information for Libraries), ProQuest (bibliografie); byla obnovena licence databáze OVID (bibliografie a fulltexty).

Přírůstek knihovního fondu činil v loňském roce 165 monografií, 54 ročníků časopisů (z toho 29 zahraničních) a 4 CD databáze. Pracovnice dokončily revizi starších publikací, z nichž 252 bylo vyřazeno. Kromě katalogizace nových monografií a příležitostné retrokonverze staršího fondu zpracovává knihovna i publikační činnost pracovníků MOÚ (loni 424 záznamů) pro potřebu ústavu i Rady vlády pro vědu a výzkum (RIV).

Katalog odborné knihovny a publikační činnost pracovníků ústavu jsou přístupné na Intranetu MOÚ, seznam zahraničních časopisů a on-line licencí je dostupný i na stránce Národní lékařské knihovny na adrese <http://www.nlk.cz> v bázi LSS (zahraniční lékařské časopisy).

Úsek biostatistiky a analýz

Úsek poskytuje v rámci ústavu služby v oblasti biostatistických konzultací, analýz a zpracování dat. Úzce spolupracuje s Úsekem ekonomiky zdravotní onkologické péče na analýzách ekonomické náročnosti péče u vybraných diagnóz. Pracovníci úseku se ve spolupráci s dalšími odborníky podílejí na vývoji NIS GreyFox, zpracovali a dodavatelské firmě MEDICON předali analýzy k modulu parametrizované dokumentace a sledování nozokomiálních nákaz, podíleli se na zavedení a auditech kvality u dalších modulů v NISu. Bylo dokončeno řešení grantového projektu IGA „Ekonomická efektivnost plošného mamografického screeningu v podmínkách ČR“. Úsek prezentoval 7 sdělení, další 3 byla přijata do tisku.

8. Oblast rozvoje, vědy a vzdělávání

Technologický rozvoj ústavu byl v roce 2003 zajišťován v souladu s jeho dlouhodobým výzkumným záměrem, podpořeným především vlastní investiční činností MOÚ, pouze v menší míře pak institucionálním grantem MZ ČR 0020980501 a jinými zdroji. K dřívějším šesti programům, členěným do třech desítek dílčích projektů, s rámcovými tématy:

1) primární a sekundární prevence nádorů, 2) genetika nádorové predipozice, 3) úlohy onkogenů v maligní přeměně buňky, 4) prediktivní onkologie, 5) lokoregionální léčba nádorů a 6) systémová a monitorovaná léčba nádorů, byly v přípravě na dalších několik let připravovány čtyři nové rozvojové programy : I) mikročipy pro onkologii, II) farmakogenetika cytostatik a cytotoxinů, III) funkční zobrazování nádorů, IV) telemedicína v onkodiagnostice. Ve všech těchto čtyřech nových rozvojových oblastech se podařilo technologicky pokročit a připravit tak podmínky pro přípravu nového sedmiletého výzkumného záměru na léta 2005-2011 na téma Funkční diagnostika zhoubných nádorů. Výzkumné laboratoře MOÚ zvládly novou technologii DNA microarrays, avšak pro uvádění nových poznatků genomiky a proteomiky blíže ke klinické praxi byla v ústavu zvolena strategie orientace na genové panely se známými funkcemi a interpretacemi, tedy technologii DNA macroarrays. Zejména však bylo rozhodnuto o přednostní orientaci na proteomiku, respektive proteinové profily zhoubných nádorů jako zdroje nových nádorových biomarkerů. Pracovníci ústavu se seznámili s nejnovější technologií hmotové spektrometrie SELDI-TOF (surface-enhanced laser desorption and ionisation - time of flight) a byly vytvořeny podmínky pro instalaci zařízení v ústavu hned na počátku roku 2004. Pro vznik programu farmakogenomiky byl z grantu Běhu Terryho Foxe doplněného prostředky ústavu pořízen spektrofotometr. Zejména však byl diagnostický potenciál ústavu významně obohacen o vznik nového pracoviště pozitronové emisní tomografie, prvního na Moravě, a instalaci PET s plně automatizovanou přípravou radiofarmak, která je dosud v ČR ojedinělá. V návaznosti na další rozvojový program telemedicínských technologií je již většina výsledků zobrazovacích metod všech typů ukládána na elektronická archivační média ve spolupráci s univerzitním Ústavem výpočetní techniky. Kromě zlepšené dostupnosti a srovnávací diagnostiky to znamená také možnost softwarové superpozice metod pro funkčně-morfologické korelace, tedy především PET/CT. MOÚ je tak v závěru roku 2003 plně připraven k elektronickému sdílení výsledků moderní zobrazovací diagnostiky s fakultními nemocnicemi i dalšími připravenými zdravotnickými zařízeními, a to jak pro běžnou onkologickou péči, tak pro výukové účely. Personálně byla posílena laboratoř prediktivní onkologie, a to jak o studenty postgraduálního doktorandského programu v oboru onkologie, tak o zkušené experimentální pracovníky.

Podmínky pro klinický výzkum byly v roce 2003 ztížené rekonstrukcí dvou třetin ploch s lůžkovými kapacitami a velmi stísněnými podmínkami pro práci nad rámec běžné péče. Rekonstrukci se však podařilo v plánovaném termínu v závěru roku ukončit, takže všechna klinická oddělení ústavu nyní disponují velmi moderním pracovním prostředím.

Kromě úkolů institucionálního výzkumného záměru bylo v MOÚ v roce 2003 řešeno několik projektů IGA MZ ČR, GA ČR a AV ČR, které jsou s názvy uvedeny v příloženém seznamu.

Z výzkumné práce MOÚ vznikla v roce 2003 celá řada publikací v našich i zahraničních odborných periodikách, jejichž seznam je součástí výroční zprávy.

V MOÚ bylo v uplynulém roce kromě vědecko-výzkumných studií vedeno více než dvě desítky aktivních klinických studií testujících léky, léčebné režimy či zdravotní pomůcky a přístroje. Klinické studie jsou v MOÚ vedeny vysoce transparentně, v úzké spolupráci

s Etickou komisí a na zcela profesionální úrovni pracovníky zvláště ustaveného Oddělení klinických hodnocení, které zatím patří v našem zdravotnictví spíše k výjimečné výbavě i velkých nemocnic.

Ústav se dále jako garant podílel na celostátních projektech Systému vizualizace onkologických dat, HTA (health technology assessment) v onkologii, koordinoval ve spolupráci s VZP a ČOS projekt cílené terapie pokročilého karcinomu prsu biopreparátem trastuzumab (Herceptin) a inicioval diskuzi k implementaci klinických stadií u onkologických diagnóz v systému DRG vlastním přehledem reálné nákladovosti častých onkologických diagnóz v rámci svého programu EZOP (Ekonomika zdravotní onkologické péče). Program mammografického screeningu byl již v průběhu roku v MOÚ parametricky vyhodnocen novým softwarovým řešením MaSc v souboru asi 11 000 žen. Výstupy ze všech těchto činností nad rámec běžných povinností ústavu obdržely jako podkladové materiály zainteresované orgány MZd ČR, VZP a odborných společností.

V rámci personálního rozvoje a kvalifikačních aktivit MOÚ, stejně jako v předchozích letech, podporoval všechny formy zvyšování specializační přípravy a odborné kvalifikace sester i lékařů. MOÚ působil jako školící pracoviště doktorandského studia pro 15 aspirantů, z nichž dva v roce 2003 ukončili studium úspěšnou obhajobou dizertační práce. Jeden pracovník ústavu se v roce 2003 habilitoval, další byl na základě úspěšného řízení jmenován univerzitním profesorem. Dva pracovníci ústavu byli v celostátních volbách zvoleni na další čtyři roky do výboru České onkologické společnosti ČLS JEP, jeden pracovník je členem výboru Společnosti radiační onkologie, biologie a fyziky ČLS JEP. Ústav obhájil svou certifikaci pro práci se zvířaty, nově pak získal certifikát pro práci s geneticky modifikovanými organismy, vyhověl všem průběžným kontrolám Státní agentury pro jadernou bezpečnost v celé šíři radiodiagnostické a radioterapeutické problematiky. Během celého roku pokračovala příprava k akreditaci ústavu u SAK, která je plánována na rok 2004. MOÚ vyslal svého zástupce na jednání Organizace evropských onkologických ústavů (OECI) v Paříži, které mělo zásadní význam přijetím nové strategie směřující k evropským akreditačním pracovištím komplexní onkologické péče, a na jednání WHO v Ženevě, které vedlo k formulaci Národního onkologického programu ČR.

V roce 2003 převzal MOÚ na své Klinice komplexní onkologické péče plnou organizační odpovědnost za výuku klinické onkologie na Lékařské fakultě MU, kterou provádí v úzké spolupráci s Interní hematoonkologickou klinikou FN Brno a Klinikou dětské onkologie FN Brno. V MOÚ byli také připraveni někteří studenti pro Studentskou vědeckou konferenci LF MU, z nichž jeden dosáhl významného ocenění ve fakultním i celostátním kole. Ve spolupráci s Národním centrem ošetřovatelství a nelékařských zdravotních oborů MOÚ přispěl k několika kurzům a školícím akcím, podobně i na odděleních MOÚ poskytoval individuální specializační školení při stážích kolegyň a kolegů v předatestační přípravě.

Publikační činnost MOÚ

Experimentální onkologie

Basak, S., Birebent, B., Purev, E., Somasundaram, R., Maruyama, H., Zaloudik, J. et al. Induction of cellular immunity by anti-idiotypic antibodies mimicking GD2 ganglioside. *Cancer Immunology and Immunotherapy*, 2003, vol.52, p.145-154.

Beneš, P., Jurajda, M., Zaloudik, J., Izakovicova-Holla, Vacha, J. C766T low density lipoprotein receptor-related protein 1 (LRP1) gene polymorphism and susceptibility to breast cancer. *Breast Cancer Research*, 2003, 5, 3, 77-81

Boudný, V., Nakano, S. Src tyrosine kinase but not activated Ras augments sensitivity to taxanes through apoptosis in human adenocarcinoma cells. *Anticancer Research*, 2003, vol.3, no.1A, p.7-12.

Boudný, V., Kocák, I., Lauerová, L., Kovařík, J. Interferon inducibility of STAT 1 activation and its prognostic significance in melanoma patients. *Folia Biologica*, 2003, vol.49, no.4, p.142-146.

Claes, K., Poppe, B., Machackova, E., Coene, I., Češková, P., Valík, D., Vojtěšek, B. What we currently know about the structure and function of the p53 homologue - p73 protein: facts, hypotheses and expectations: review. *Folia Biologica*, 2003, vol.49, no.1, p.1-8.

Dubská, L. Apoptóza zprostředkovaná death receptory: Úloha FasL a TRAIL při smrti maligních buněk. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.6, s.257-264.

Dubská, L., Jamborová, K., Sheard, MA. Downregulation of Her-2 by Herceptin decreases TRAIL-induced apoptosis in breast cancer cells. *Journal of Applied Biomedicine*, 2003, vol.1, abstract S7.

Dubská L, Sheard MA. Apoptóza zprostředkovaná death receptory: Úloha FasL a TRAIL při smrti maligních buněk. *Klinická onkologie* 16:257-264, 2003.

Fojta, M., Pivoňková, H., Brázdová, M., Kovářová, L., Paleček, E., Pospíšilová, Š., Vojtěšek, B., Kašpárková, J., Brabec, V. Recognition of DNA modified by antitumor cisplatin by "latent" and "active" protein p53. *Biochemical Pharmacology*, 2003, vol.65, no.8, p.1305-1316.

Foretova, L., De Paepe, A. and Messiaen, L. Differentiating pathogenic mutations from polymorphic alterations in the splice sites of BRCA1 and BRCA2. *Genes Chromosomes Cancer*, 2003, vol.37, p.314-320.

Kovařík, J., Boudný, V., Kocák, I., Lauerová, L., Fait, V., Vagundová, M. Malignant melanoma associates with deficient IFN-induced STAT 1 phosphorylation. *International Journal of Molecular Medicine*, 2003, vol.12, no.3, p.335-340.

Nemajerová, A., Šmarda, J., Jurdic, P., Kubala, L., Souček, K., Šmardová J. Trichostatin A suppresses transformation by the v-myc oncogene in BM2 cells. *Journal of Hemotherapy and Stem Cell Research*, 2003, vol.12, no.2, p.225-236.

Nenutil, R., Češková, P., Coates, P. J., Nylander, K., Vojtěšek, B. Differential expression of p73alpha in normal ectocervical epithelium, cervical intraepithelial neoplasia, and invasive squamous cell carcinoma. *International Journal of Gynecological Pathology*, 2003, vol.22, no.4, p.386-392.

Pavlová, Š., Mayer, J., Koukalová, H., Šmardová, J. High frequency of temperature-sensitive mutations of p53 tumor suppressor in acute myeloid leukemia revealed by functional assay in yeast. *International Journal of Oncology*, 2003, vol.23, no.1, p.121-131.

Rejthar, A., Nenutil, R., Češková, P., Míšek, I., Beránek, M., Vojtěšek, B. p53 homologní proteiny: jedna genová rodina - rozdílné funkce? Jejich exprese je alterována při přechodu z

prekancerózy do invazivního spinocelulárního karcinomu. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.2, s.54-59.

Rotterová, P., Nenutil, R., Hanzelková, Z., Helánová, Š., Křen, L., Chovanec, J., Rotter, L.. Expres p16INK4A v dyspláziích a nádorech děložního čípku. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.6, s.249-252.

Schor, S. L., Ellis, I. R., Jones, S. J., Baillie, R., Seneviratne, K., Clausen, J., Motegi, K., Vojtěšek, B., Kaňková, K., Furrie, E., Sales, M. J. Migration-stimulating factor: a genetically truncated onco-fetal fibronectin isoform expressed by carcinoma and tumor-associated stromal cells. *Cancer Research*, 2003, vol.63, no.24, p.8827-8836.

Sheard, M. A., Uldrijan, S., Vojtěšek, B. Role of p53 in regulating constitutive and X-radiation-inducible CD95 expression and function in carcinoma cells. *Cancer Research*, 2003, vol.63, no.21, p.7176-7184.

Szkanderová, S., Vávrová, J., Řezáčová, M., Vokurková, D., Pavlová Š., Šmardová J., Stulík J. Gamma irradiation results in phosphorylation of p53 at serine-392 in human T-lymphocyte leukaemia cell line MOLT-4. *Folia Biologica*, 2003, vol.49, no.5, p.191-196.

Šmardová, J., Pavlová, Š., Koukalová, H. Determination of optimal conditions for analysis of p53 status in leukemic cells using FASAY. *Pathology Oncology Research*, 2002, vol.8, no.4, p.245-251. E-pub. 2003.

Šmardová, J., Pavlová, Š., Dítě, P., Pazourková, M., Růžička, M., Kroupová, I., Hermanová, M., Vagundová, M. Funkční analýza nádorového supresoru p53 v normální a nádorové tkáni pankreatu a v tkáni postižené chronickou pankreatitidou. *Čes. a Slov. Gastroent. a Hepatol.*, 2003, vol.57, č. 5, s.175-183.

Šmardová, J. Vůdčí gen p53: zpráva z konference. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.5, s.238-239.

Vagunda, V., Smardova, J., Vagundova, M., Jandakova, E., Zaloudik, J., Koukalova, H.: Correlations of breast carcinoma biomarkers and p53 tested by FASAY and immunohistochemistry. *Pathol Res Pract*, 2003, 199, 12, 785-801

Onkologická diagnostika a prevence

Bartoňková, H., Foretová, L., Helmichová, E. a kol. Doporučené zásady péče o nemocné s nádory prsu a vaječníků a zdravé osoby se zárodečnými mutace genů BRCA1 nebo BRCA2. *Klinická onkologie*, 2003, roč. 6, č.1, s.28-34.

Bednařík, O., Adam, Z., Gálová, M. Sekundární a primární prevence zhoubných nádorů. In: Adam, Z., Vorlíček, J., Koptíková, J. *Obecná onkologie a podpůrná léčba*. Praha : Grada, 2003, s.205-224.

Coufal, O., Žaloudík, J., Svobodník, A., Šefr, R., Penka, I., Tomášek, J., Fait, V. Respektujeme standard klasifikace stadia kolorektálního karcinomu po kurativní resekci? *Rozhledy v chirurgii*, 2003, roč.82, č.1, s.17-24.

Foretová, L., Navrátilová, M., Hanousková, D., Pavlů, H., Lukešová, M. Genetické vyšetření v prevenci nádorů. *Onkologie pro praktické lékaře. Postgraduální medicína*, 2003, roč.5, č.6, s. 4-9.

- Horváth, T., Hirano, T., Vomela, J., Vyzula, R., Habanec, B., et al. Autofluorescence (SAFE) bronchoscopy and p21/ki67 immunostaining related to carcinogenesis. *Diag. Therap. Endoscopy*, 2003, vol.9, no.2, suppl., p.51-62.
- Horváth, T., Horváthová, M. SAFE Brno experience 2003. *Diag. Therap. Endoscopy*, 2003, vol.9, suppl., p.122-126.
- Klocová, K., Svoboda, M., Vyzula, R. Dihydropyrimidin dehydrogenáza a její role v prediktivní onkologii. *Klinická onkologie*, 2003, roč. 16, č. 5, s.219-222.
- Krutílková, V., Trková, M., Kodet, R., Sumerauer, D., Nekolná, M., Seemanová, E., Vodvářka, P., Foretová, L., Goetz, P., Sedláček Z. Syndrom Li-Fraumeni. *Čs pediatrie*, 2003, roč. 58, č.9, s.552-555.
- Macháčková, E. Onemocnění způsobující mutace versus neutrální polymorfismus : využití bioinformatiky v DNA diagnostice. *Časopis lékařů českých*, 2003, roč.142, č.3, s.150-154.
- Navrátilová, M., Hrubá, M., Foretová, L. Dědičná forma nádorů vaječníků a prsu. Úloha genů BRCA1/2 a jejich klinické testování. *Gynekolog*, 2003, č.3
- Nekulová, M., Kalábová, R., Šimíčková, M., Pecen, L., Neumanová, R., Valík, D. Nádory děložního čípku, jejich terapie a vyšetření nádorových markerů. *Labor Aktuell*, 2003, č.3-4, s.4-6.
- Nekulová, M., Šimíčková, M., Pecen, L., Valík, D. Sérové markery v detekci nádorů a monitorování efektu léčby. *Sanquis*, 2003, č.26, s.45-47.
- Pavlovský, Z., Vagunda, V. Apoptóza - vybrané metody detekce apoptózy a asociovaných regulačních faktorů na tkáňových řezech z nádorového materiálu. *Česko-Slovenská patologie a soudní lékařství*, 2003, roč.39, s.6-10.
- Resl, M., Reslova, T., Krejci, E., Vagunda, V., Nakatani, Y., Miyagi, E., Bedrna, J., Richter, P., Vorisek K. Proliferative activity in primary ovarian carcinoid tumors. *Gynecological Endocrinology*, 2003, vol.17, no.1, p.1-6.
- Skovajsová, M., Bartoňková, H., Foretová, L. Doporučené schéma preventivních vyšetření pomocí zobrazovacích metod u nositelek genů BRCA1,2. *Česká radiologie*, 2003, roč. 57, č.5, s. 257-259.
- Svobodník, A., Abrahámová, J., Foretová, L., Dušek, L. Rizikové faktory vzniku karcinomu prsu. In Abrahámová, J., Dušek, L., a kol. Možnosti včasného zachytu rakoviny prsu. *Grada*, 2003, s. 41-53.
- Šachlová, M. Prevence a časná diagnostika kolorektálního karcinomu. *Onkologická péče*, 2003, roč.7, č.1, s.4-6.
- Šimíčková, M., Nekulová, M., Pecen, L., Foretová, L. Molekulárně-biologické a klasické sérové markery u sporadického a hereditárního kolorektálního karcinomu. *Medicina Militaris Slovaca*, 2003, č.2, s.46-49.
- Šimíčková, M., Nekulová, M., Pecen, L. Sérové nádorové markery a jejich význam v éře rozvoje molekulárně-biologických technik. *Labor Aktuell Czech*, 2003, č.4, s.7-9.
- Šimíčková, M. Zpráva z 20.mezinárodní konference o lidských nádorových markerech 2003. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.4, s.196-197.
- Trnkova M., Foretova L., Kodet R., Hedvicakova P., Sedlacek P. A Li-Fraumeni syndrome family with retained heterozygosity for germline TP53 mutation in tumors. *Cancer Genetics and Cytogenetics*, 2003, vol.145, p. 60-64.
- Vagundová, M., Vagunda, V., Vermousek, I., Rovný, A. Androgen receptor in prostate carcinoma: immunohistochemical and ligand saturation analyses. *Neoplasma*, 2003, vol.50, p.287-90.

Vítová, V. Některé rizikové faktory u vícečetných malignit. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16., č.1, s. 9.

Vítová, V. Genetické změny u některých mnohočetných malignit. *Klinická onkologie*, 2003, roč. 16, č.2, s. 77.

Vítová, V. Úloha chemoterapie a radioterapie při vývoji vícečetných malignit. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.3, s. 159-160.

Žaloudík, J. Do we need predictive oncology? *Acta chemotherapeutica*, 2003, vol.12, č.5, s.22-23.

Žaloudík, J., Vyzula, R. Sekundární prevence zhoubných nádorů. *Sanguis*, 2003, roč.26, s.22-27.

Klinická onkologie, onkologické interní obory a farmakoterapie

Karásek, P., Skácel, T., Kocáková, I., Bednařík, O., Petruželka, L., Melichar, B., Bustová, I., Spurný, V., Trason, T. Gemcitabine monotherapy in patients with locally advanced or metastatic pancreatic cancer: a prospective observational study. *Expert Opinion on Pharmacotherapy*, 2003, vol.4, no.4, p. 581-586.

Kocák, I. Kompletní remise mozkových metastáz maligního melanomu: kazuistika. *The Lancet Oncology (české vyd.)*, 2003, roč.2, č.3, s.183.

Kocáková, I., Vyzula, R., Špelda, S., Demlová, R., Kocák, I., Karásek, P., Vetchá, H., Kiss, I. Chemoterapie raltitrexed a oxaliplatinu ve druhé linii léčby metastatického kolorektálního karcinomu předléčeného kombinací fluorouracil/leukovorin +/- irinotekan. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.6, s.265-271.

Kocáková, I., Špelda, S., Kocák, I., Gálová, M., Kovářová, M., Lakomý, R., Čaňková, L., Zvaríková, M. Irinotekan/cisplatinu jako chemoterapie II. linie v léčbě metastatického adenokarcinomu žaludku a gastroezofageální jankce: pilotní studie. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.4, p.187-191.

Kocáková, I., Vetchá, H., Soumarová, R., Vyzula, R. Postavení adjuvantní chemoradioterapie v léčbě karcinomu žaludku. *Časopis lékařů českých*, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 26-28.

Kocáková, I., Růžičková, J., Kocák, I., Vyzula, R. Postavení konkomitantní chemoradioterapie v léčebném algoritmu u rektálního karcinomu. *Časopis lékařů českých*, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 32-35.

Kocáková, I., Kocák, I., Vyzula, R., Perková, H. Konkomitantní předoperační chemoradioterapie v léčbě análního karcinomu. *Časopis lékařů českých*, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 36-39.

Kocáková, I., Špelda, S., Kocák, I., Svoboda, M., Brančíková, D., Šlampa, P., Penka, I., Šefr, R., Vetchá, H., Kovářová, M., Sutorý, M. Předoperační chemoradioterapie s kapecitabinem v léčbě lokálně pokročilého adenokarcinomu rekta. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.2, s.60-67.

Kocáková, I., Soumarová, R., Kocák, I., Vyzula, R. Přehled kombinované chemoradioterapie v léčbě karcinomu jícnu. *Časopis lékařů českých*, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 22-25.

Kiss, I., Žaloudík, J., Dušek, L., Vyzula, R., Hajdúch, M. Zhodnocení klinické korelace in vitro testování chemoresistence nádorů. XXVII. Brněnské onkologické dny a XVII. konference pro sestry a laboranty, Brno, 2003, edukační sborník, s.116-117.

Šachlová, M. Výživa onkologicky nemocných. *Lékařské listy*, 2003, roč.52, č.36, s.11-14.

Šachlová, M., Vyzula, R., Novák, J. Karcinoid. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.3, s.131 - 133.

Šachlová, M. Role kmenů *Helicobacter pylori* v žaludeční kancerogenezi. *Zdravotnické noviny, příl. Lékařské listy*, 2003, roč.52, č.36, s.18-19.

Šachlová, M. Výživa onkologických pacientů. *Nutricia*, 2003, č.1, březen, s.7-9.

Šachlová, M. Výživa onkologických pacientů. *Praktický lékař*, 2003, roč.83, č.2, s.75-82.

Šachlová, Milana. Výživa onkologických pacientů. *Klinická onkologie*, 2003, roč.16, č.1, s.38; č. 2, s.77-79.

Vetchá, H. Úloha NSAIDs v léčbě nádorové bolesti dospělých (v rámci celé skupiny neopioidních analgetik) : [online]. Projekt Algos, 2003, cit. 8. 12. 2003, Dostupné na internetu: www.algos.cz/pro_odborniky/uloha_nsaid_s_v_lecbe.html.

Vorlíčková, H. Infekční komplikace při chemoterapii. *Sestra*, 2003, roč.13, č.9, s.34-35.

Žaloudík, J. Budou statiny „onkostatiny“? *Časopis lékařů českých*, 2003, roč.142, č.6, s. 329-330.

Onkologická chirurgie a gynekologie

Fait, V., Chrenko, V., Šefr, R., Žaloudík, J. Biopsie sentinelové uzliny v chirurgické léčbě nádorů. *Sanguis*, 2003, roč.26, s.30-32.

Dörr, A., Staníček, J., Čechovský, P., Zlámal, P., Bláha, M., Kolářová, H., Feranec, R. Methodology of sentinel nodes detection in gynecological tumors. *Int. J. Gyn. Cancer*, 2003, vol.13, suppl. 1, p.109.

Kalábová, R. Komentář k článku Intraperitoneální podávání antineoplastik: princip a výsledky. *The Lancet Oncology (české vyd.)*, 2003, roč.2, č.3, s.216.

Kalábová, R. Maligní nádory pochvy. *Zdravotnické noviny, příl. Lékařské listy*, 2003, roč.52, č.17, s.27-28.

Kalábová, R. Maligní nádory vaječníků. *Zdravotnické noviny, příl. Lékařské listy*, 2003, roč.52, č.17, s.14-18.

Kalábová, R. Zhoubné nádory děložního čípku. *Zdravotnické noviny, příl. Lékařské listy*, 2003, roč.52, č.17, s.23-26.

Šefr, R., Penka, I., Coufal, O., Vagundová, M., Fait, V., Kaplan, Z., Staníček, J., Žaloudík, J. Biopsie sentinelové uzliny u kolorektálního karcinomu - pilotní studie. *Rozhledy v chirurgii*, 2003, roč. 82, s. 486-491.

Šefr, R., Penka, I., Coufal, O., Fait, V., Kaplan, Z., Vagundová, M., Žaloudík, J. Biopsie sentinelové uzliny v chirurgii kolorektálního karcinomu. XXVII. Brněnské onkologické dny a XVII. konference pro sestry a laboranty, Brno, 2003, edukační sborník, s. 185.

Tesařík, Z., Špaček, J., Kalábová, R. Konsolidační léčba pokročilého karcinomu ovaria. Ano či ne? *Gynekolog*, 2003, roč.12, č.4, s.157.

Žaloudík, J., Šefr, R., Kaplan, Z., Kocáková, I., Šlampa, P., Vyzula, R. Umíme předcházet lokoregionálním recidivám kolorektálních karcinomů? XXVII. Brněnské onkologické dny a XVII. konference pro sestry a laboranty, Brno, 2003, edukační sborník, s. 182-184.

Žaloudík, J., Dušek, L. Karcinom žaludku - úspěch či neúspěch? *Zdravotnické noviny, příl. Lékařské listy*, 2003, č. 36, s.16-17.

Žaloudík, J. Chirurgické obory v systému onkologické péče a ordináři pro onkologii. XXVII. Brněnské onkologické dny a XVII. konference pro sestry a laboranty, Brno, 2003, edukační sborník, s. 19-20.

Radiační onkologie

Čoupek, P., Šeneklová, Z., Perková, H., Kebedeová, D. Chemoradioterapie nemalobuněčného bronchogenního karcinomu. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 40-43.

Horová, H., Soumarová, R., Šeneklová, Z., Růžičková, J. Nežádoucí účinky konkomitantní chemoradioterapie a možnosti jejich ovlivnění. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl.1, s. 53-56.

Kalábová, R., Soumarová, R., Šeneklová, Z. Konkomitantní chemoradioterapie v léčbě karcinomu čípku děložního. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 44-50.

Soumarová, R., Perková, H., Šlampa, P., Chrenko, V., Žaloudík, J., Fait, V. Možnosti poresekční brachyterapie v léčbě solidních nádorů. XXVII. Brněnské onkologické dny a XVII. konference pro sestry a laboranty, Brno, 2003, edukační sborník, s.174-175.

Soumarová, R., Perková, H., Šeneklová, Z., Horová, H., Budíková, M. Prognostic outcome of local recurrence after breast conserving surgery and mastectomy. Radiology and Oncology, 2003, vol.37, no.2, p.79-88.

Soumarová, R., Perková, H., Bartlová, R., Tichá, H., Šeneklová, Z. Konformní plánování intersticiální brachyterapie s využitím 3D plánovací konzoly. Klinická onkologie, 2003, roč.16, č.4, s.168-170.

Soumarová, R., Horová, H., Růžičková, J., Ježková, B. Konkomitantní chemoradioterapie nádorů hlavy a krku. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 14-17.

Soumarová, R., Perková, H., Šeneklová, Z., Karásek, P. Konkomitantní chemoradioterapie u nádorů pankreatu. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 29-31.

Soumarová, R., Kalábová, R., Perková, H. Konkomitantní chemoradioterapie v léčbě karcinomu vulvy. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 51-52.

Soumarová, R., Perková, H., Čoupek, P. Kontroverzní otázky v pooperační radioterapii časných stádií nádorů prsu. Klinická onkologie, 2003, roč.16, č.1, s.4-9.

Soumarová, R., Perková, H., Chrenko, V., Žaloudík, J., Fait, V., Šlampa, P. Principy poresekční brachyterapie solidních nádorů s využitím HDR afterloadingu. Rozhledy v chirurgii, 2003, roč.82, č.6, s.301-306.

Soumarová, R., Perková, H., Chrenko, V., Žaloudík, J., Fait, V., Šlampa, P. Samostatná poresekční intersticiální brachyterapie časných stádií karcinomu prsu s využitím HDR afterloadingu. Radiační onkologie, 2003, roč.3, č.1, s.11-16.

Soumarová, R., Horová, H., Šlampa, P., Šeneklová, Z. Využití konkomitantní chemoradioterapie u nazofaryngeálního karcinomu. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 18-21.

Šeneklová, Z., Horová, H., Soumarová, R. Konformní radioterapie. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 9-13.

Šeneklová, Z., Soumarová, R. Moderní směry v léčbě nádorů záření. Sanquis, 2003, č.26, s.33-35.

Šeneklová, Z., Horová, H., Bednářová, Z. Radioterapie v léčbě karcinomu recta. Onkologická péče, 2003, roč.7, č.1, s.13-16.

Šlampa, P. Přehled konkomitantní chemoradioterapie solidních nádorů. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl. 1, s. 4-8.

Tačev, T., Ptáčková, B., Strnad, V. Californium-252 (²⁵²Cf) vs. conventional Gamma radiation in the brachytherapy of advanced cervical carcinoma. Long-term treatment results of a randomized study. Strahlentherapie und Onkologie, 2003, vol.179, no.6, p.377-384.

Tačev, T., Grigorov, G., Papírek, T., Kolařík, V. Remote afterloading for neutron brachytherapy using californium-252. Strahlentherapie und Onkologie, 2003, vol.179, no.2, p.113-117.

Žaloudík, J. Konkomitantní chemoradioterapie nádorů - úvodní slovo. Časopis lékařů českých, 2003, roč.142, suppl 1, s.3.

Onkologická epidemiologie a informatika

Dušek, L., Pavliš, P., Mužík, J., Koptíková, J., Žaloudík, J. Software SVOD, verze 3.0 - nová podoba nástroje zviditelňujícího data onkologických registrů. XXVII. Brněnské onkologické dny a XVII. konference pro sestry a laboranty, Brno, 2003, edukační sborník, s. 41-42.

Dušek, L., Mužík, J., Abrahámová, J., Geryk, E. Epidemiologie karcinomu prsu žen v ČR, srovnání se světem. In: J. Abrahámová a kol. Možnosti včasného zachytu rakoviny prsu. Praha: Grada, 2003, s. 19-40.

Geryk, Edvard. Statistické údaje o novotvarech v ČR. In: Adam, Z., Vorlíček, J., Koptíková, J. Obecná onkologie a podpůrná léčba Praha: Grada, 2003, s.719-726.

Geryk, E., Holub, J., Žáček, V. Epidemiologická charakteristika zhoubného novotvaru prsu žen. Klinická onkologie, 2003, roč.16, č.6, s.256.

Geryk, E., Holub, J., Žáček, V. Stručná charakteristika novotvarů v dat NOR v ČR : informace. Klinická onkologie, 2003, roč.16, č.5, s.226.

Vyzula, R., Dušek, L., Žaloudík, J. et al. Kritický pohled na možnosti retrospektivní elektronické parametrizace klinických dat: studie analyzující výsledky neoadjuvance u karcinomu prsu. XXVII. Brněnské onkologické dny a XVII. konference pro sestry a laboranty, Brno, 2003, edukační sborník, s. 123-126.

Žaloudík, J. Kolorektální karcinom podle údajů NOR. Onkologická péče, 2003, roč.7, č.1, s. 1-3.

Organizace onkologické péče

Geryk, E. Nádor sobě. Zdravotnické noviny, příl Lékařské listy, 2003, roč.52, č.50, s.49.

Horváth, T. Čas jít spolu. Praktický lékař, 2003, roč.83, č.3, s.150-152.

Horváth, T. Jiný úhel pohledu. Rozhledy v chirurgii, 2003, roč.82, č.5, s.285-286.

Horváth, T. Severská rapsodie. Klinická onkologie, 2003, roč.16, č.1, s.35-36.

Horváth, T. Systémové řešení. Klinická onkologie, 2003, roč.16, č.5, s.231-232.

Vorlíčková, H. Vzdělávací program NOEP v České republice. Onkologická péče, 2003, roč.7, č.3, s.22-24.

Vorlíčková, H. Vzdělávací program NOEP v České republice - první zkušenosti. Nutricia - Čtvrtletní noviny, 2003, č.3, září, s.7-9.

Žaloudík, J. Dost riskantní golem DRG a OLDA. Zdravotnické noviny, 2003, roč. 52, č.6, s.12-14.

Žaloudík, J. Šepoty a výkřiky a plíživá prevence. Zdravotnické noviny, příl. Lékařské listy, 2003, č.20, s.6-7.

Žaloudík, J. Výživa systému onkologické péče. 7. Ostravské dny podpůrné péče v onkologii, 2003, sborník, s.69, L32.

Žaloudík, J. Vize pro onkologii formulovány. Zdravotnické noviny, příl. Lékařské listy, 2003, č.25, s.6-7.

Žaloudík, J. Klubko aneb individuální účet, prosím. Zdravotnické noviny, 2003, č.37, s.20-21.

Žaloudík, J. Data a vata. Zdravotnické noviny, 2003, č.46, s.22-23.

Žaloudík, J. Několik střípků k nemocnosti na rakovinu v České republice. Zdravotnické noviny: Otazníky nad zdravím české populace, 2003, suppl., s.46-47.

Žaloudík, J. Chirurgické obory v systému onkologické péče a role ordinářů. Zdravotnické noviny, příl. Lékařské listy, 2003, č.36, s.20-21.

Informační brožury a letáky pro veřejnost

Co potřebujete vědět o nádorech slinivky břišní

Co potřebujete vědět o nádorech žlučníku a žlučových cest

Pozitronová emisní tomografie

Lymfodrenáže

Ultrazvukové vyšetření (sonografie) konečníku

9. Seznam grantů

Projekty IGA MZ ČR

- Číslo projektu: 7112-3
Hlavní řešitel: **MUDr. Roman Šefr, Ph.D.**
Název projektu: **Mapování lymfatických uzlin a biopsie sentinelové uzliny u kolorektálního karcinomu**
- Číslo projektu: 7669-3
Hlavní řešitel: **doc. MUDr. Igor Penka, CSc.**
Název projektu: **Radiofrekvenční ablace jaterních malignit**
- Číslo projektu: 7108-3
Hlavní řešitel: **MUDr. Renata Soumarová**
Název projektu: **Samostatná brachyterapie u pacientek po konzervativním chirurgickém výkonu pro časný stádium karcinomu prsu**
- Číslo projektu: 6618-3
Hlavní řešitel: **PharmDr. Martin Beneš**
Název projektu: **Zavedení systému jakosti dle normy ČSN EN ISO 9001 do provozu Ústavní lékárny MOÚ a certifikační audit SJ**
- Číslo projektu: 7104-3
Hlavní řešitel: **MUDr. Dalibor Valík**
Název projektu: **Plasmatický homocystein a funkční aktivace p53 jako možné markery účinnosti vysokodávkovaného methotrexátu u lymfoblastických malignit u dětí**
- Číslo projektu: 6741-3 – spolunositelský grant
Hlavní řešitel: **MUDr. Lenka Foretová**
Název projektu: **Klinické a patogenetické aspekty aktivity telomerázy v nádorech tlustého střeva a prsu z hlediska jejich sporadického a hereditárního výskytu**
- Číslo projektu: 6987-3 – spolunositelský grant s BFÚ AV ČR
Řešitel: **prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc.**
Název projektu: **Epigeneticky kontrolované změny exprese genů u nádorových onemocnění**
- Číslo projektu: 7131-3
Hlavní řešitel: **RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.**
Název projektu: **Analýza funkčních alterací mutovaných forem proteinu p53 v lidských nádorech**
- Číslo projektu: 7133-3
Hlavní řešitel: **Mgr. Michael Sheard, CSc.**
Název projektu: **Charakterizace vlivu regulace exprese proteinů TRAIL-R2 a CD95 zprostředkované p53 na indukci apoptozy vyvolané TRAIL a CD178**
- Číslo projektu: 7139-3

Hlavní řešitel: **RNDr. Vladimír Boudný, CSc.**
Název projektu: **Studium molekulárních defektů nádorové buňky v transdukčních drahách interferonových signálů, mediováných proteiny STAT1/SOCS3 a význam jejich stanovení pro predikci citlivosti nádoru na léčbu interferony**

Číslo projektu: 6790-3
Hlavní řešitel: **MUDr. Edvard Geryk**
Název projektu: **Analýza ekonomických nákladů u vybraných nádorů**

Číslo projektu: 6483-3
Hlavní řešitel: **RNDr. Pavel Široký**
Název projektu: **Ekonomická efektivnost plošného mamograafického screeningu v podmínkách ČR**

Projekty GA ČR

Číslo projektu: 301/02/0831
Hlavní řešitel: **RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.**
Název projektu: **Interakce proteinu p53 a jeho homologů s DNA a jejich úloha v maligní transformaci**

Číslo projektu: 301/03/1055 – spolunositelský grant
Hlavní řešitel: **RNDr. Jana Šmardová, CSc.**
Název projektu: **Studium molekulárních mechanismů zodpovědných za supresi onkoproteinu v-Myb proteomickými přístupy**

Číslo projektu: 301/03/0545
Hlavní řešitel: **Mgr. Michael Sheard, CSc.**
Název projektu: **Objasnění molekulárních mechanismů přispívajících k receptory zprostředkované apoptóze u nádorových buněk**

Číslo projektu: 301/03/0370
Hlavní řešitel: **RNDr. Vladimír Boudný, CSc.**
Název projektu: **Studium transdukční a transkripční aktivity STAT1 a STAT3 proteinů v přenosu cytokinových signálů v normální a nádorové buňce**

Číslo projektu: 301/03/0796
Hlavní řešitel: **MUDr. Edvard Geryk**
Název projektu: **Porovnání nádorové incidence a prevalence v České republice a vybraných zemích**

Projekt MŠMT

Číslo projektu: EUREKA OE119 signal
Hlavní řešitel: **prof. RNDr. Jan Kovařík, DrSc.**
Název projektu: **Diagnostické soupravy pro studium predikce biologického účinku interferonů a pro detekci sérových HLA-G antigenů**

Projekt GA AV ČR

Číslo projektu: IAA4004110 – spolunositelský grant
Hlavní řešitel: **RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.**
Název projektu: **Vazba nádorového supresoru proteinu p53 na DNA. Vliv superhelicity DNA a postranlační modifikace proteinu**

Zahraniční projekty

Číslo projektu: zahraniční grant
Hlavní řešitel: **MUDr. Lenka Foretová**
Název projektu: **Occupation, Genetic Susceptibility, and Kidney Cancer Risk**
Grantová agentura: grant NCI

Číslo projektu: zahraniční grant
Hlavní řešitel: **MUDr. Lenka Foretová**
Název projektu: **Enviromental Exposures and Lymphoid Neoplasms**
Grantová agentura: Evropská unie

10. Ocenění našich zaměstnanců

Zvláštního ocenění se dostalo týmu výzkumníků MOÚ vedeného RNDr. B. Vojtěškem, DrSc. udělením Ceny ministryně zdravotnictví ČR za rok 2003 za mimořádně úspěšné řešení projektu s názvem Úloha proteinu p73, p63 a KET, homologů proteinu p53, v procesech buněčného cyklu, maligní přeměny buňky a apoptózy.

Náměstkyně pro ošetrovatelskou péči Hilda Vorlíčková byla na podzim 2003 zvolena do prezidia European Oncology Nursing Society (EONS).

11. Nejvýznamnější sponzoři a dárci

ROCHE s.r.o., Praha 7
AstraZeneca Czech Republic s.r.o., Praha 8
Johnson & Johnson s.r.o., Praha 5
Jihomoravská energetika, a.s., Brno
SEPES PROMOTION, spol. s r.o., Brno
DEFIN, s.r.o., Brno
Pliva CZ s.r.o., Praha 5
Sanofi-Synthelabo, s.r.o., Praha 6
Asociace Moravská onkologická iniciativa, Brno
Bristol-Myers Squibb, s.r.o., Praha 2
Liga proti rakovině, Brno
INTERCAPS, spol. s r.o., Zlín
MERLIN, spol. s r.o., Praha 5
Amersham Health (CEE), HandelsGmbH, Praha 8
Martin KOŇAŘÍK – MARTTES, Velké Karlovice
Home Credit Finance a.s., Brno
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s., Brno
Česká spořitelna, a.s., Praha 4

Železářny Štěpánov, s.r.o., Štěpánov nad Svratkou
Jiří KOLBABA – REAL AGENCY, Brno-Soběšice
MEDICON a.s., Praha 4
USTOHAL – výroba nábytku, Brno
Mgr. Monika Zelíková
ACARE, s.r.o., Brno
Amedis, spol. s r.o., Praha 9
AETERNA LABORATORIES, Inc.

13. Cíle pro rok 2004

Základním úsilím vedení ústavu bude udržovat cestu nastolenou v roce 2003. Je to udržování produktivity práce na úrovni loňského roku a tím zvyšování sociálních výhod zaměstnanců. S tím jednoznačně souvisí i udržování kvality péče, která je pacienty hodnocena velmi vysoko. Největším oceněním práce, kterou vedení a všichni zaměstnanci ústavu provádějí, je bezesporu spokojený a usmívající se pacient. I když je boj s rakovinou velmi náročný, přesto je toho hodně, co můžeme již dnes našim pacientům dát a tak dokázat, že tento boj není beznadějný. Věříme, že se nám to bude dařit i v roce 2004 a budeme usilovat o získání jednak akreditace pracoviště a jednak ocenění jako centra excellence. Čeká nás opět hodně práce, ale kolektiv, který se v současné době podílí na dobrém jménu ústavu, je natolik schopný, že svého cíle dosáhne.

doc. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.
ředitel